

*Ympäristöministeriön laus. 20.4.2005
määrä 100*

Päiväys
Datum

Dnro
Dnr

Ryja/KMA

12.4.2005

YM3/500/2005

Jakelussa mainituille

Khs dnro	2005-886/010
Strn dnr	-----
Saap./Anl.	13-04-2005

Viite
Hänvisning

Asia
Ärende

Lausuntopyyntö ehdotuksesta hallituksen esitykseksi ympäristövaikutusten arviointimenettelyä koskevan lain muuttamisesta

Ympäristöministeriössä on valmisteltu ehdotus ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA) koskevan lain ja asetuksen muuttamisesta. Muutoksella pantaisiin YVA-lainsäädännön osalta täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/35/EY, yleisön osallistumisesta tiettyjen ympäristöä koskevien suunnitelmien ja ohjelmien laatimiseen sekä neuvoston direktiivien 85/337/ETY ja 96/61/EY muuttamisesta yleisön osallistumisen sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeuden osalta. Uusi direktiivi liittyy Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission Århusin yleissopimuksen (yleissopimus tiedon saannista, yleisön osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa) ratifiointiin Euroopan yhteisössä ja se olisi pantava täytäntöön jäsenvaltioissa 25 päivään kesäkuuta 2005 mennessä.

Ympäristöministeriö varaa jakelussa mainituille tilaisuuden lausunnon antamiseen ehdotuksesta hallituksen esitykseksi koskien ympäristövaikutusten arviointimenettelyä annettua lain muuttamista. Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 29.4.2005 ympäristöministeriöön osoitteeseen PL 35, 00023 Valtioneuvosto.

Kuulemisaineisto ja lisämateriaalia on saatavana myös ympäristöministeriön www-sivuilta osoitteesta www.ymparisto.fi/yva. Lisätietoja antavat ylitarkastaja Seija Rantakallio (12.4.-22.4.), puh. 09-160 39448, sähköposti Seija.Rantakallio@ymparisto.fi, ylitarkastaja Jukka Reinikainen (12.4.-15.4.), puh. 09-160 39558, sähköposti Jukka.Reinikainen@ymparisto.fi ja aluesuunnitteluneuvos Ulla Koski (25.4.-29.4.), puh. 09-160 39359, sähköposti Ulla.Koski@ymparisto.fi.

Ylijohtaja

Pekka Kangas

Ylitarkastaja

Seija Rantakallio

XX
XX
XX

XX
XX

LIITTEET

1. Ehdotus hallituksen esitykseksi Eduskunnalle laiksi ympäristövaikutusten arviointimenetelmästä annetun lain muuttamisesta
2. Direktiivi yleisön osallistumisesta tiettyjen ympäristöä koskevien suunnitelmien ja ohjelmien laatimiseen sekä neuvoston direktiivien 85/337/ETY ja 96/61/EY muuttamisesta yleisön osallistumisen sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeuden osalta (2003/35/EY)

JAKELU

Ulkoasiainministeriö
Oikeusministeriö
Sisäasiainministeriö
Puolustusministeriö
Valtiovarainministeriö
Opetusministeriö
Maa- ja metsätalousministeriö
Liikenne- ja viestintäministeriö
Kauppa- ja teollisuusministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Työministeriö
Ympäristöministeriön osastot
Valtioneuvoston kanslia

Eduskunnan oikeusasiamies
Valtioneuvoston oikeuskansleri

Korkein hallinto-oikeus
Hallinto-oikeudet

Alueelliset ympäristökeskukset
Ilmailulaitos
Lääninhallitukset
Kilpailuvirasto
Kuluttajavirasto
Merenkulkulaitos
Metsähallitus
Museovirasto
Ratahallintokeskus
Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus
Suomen ympäristökeskus
Tiehallinto
Ympäristölupavirastot

Suomen Kuntaliitto

Gasum Oy
Fortum Oy
Finngrid Oyj
Kemira Oyj
Lassila&Tikanoja Oyj
Outokumpu Oy
PohjolanVoima Oy
Rautaruukki Oyj
Teollisuuden Voima Oy
UPM-Kymmene Oyj
Vapo Oy
YTV

Helsingin kaupunki
Kajaanin kaupunki
Kuopion kaupunki
Oulun kaupunki
Tampereen kaupunki
Turun kaupunki

Asukasliitto
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Finergy-Energia-alan keskusliitto
Kemianteollisuus
Luonto-Liitto
Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto
Maan ystävät
Metalliteollisuuden keskusliitto
Metsäteollisuus
Natur och miljö
Suomen Ammattiliittojen keskusjärjestö SAK
Suomen Luonnonsuojeluliitto
Suomen Yrittäjät
Svenska lantbrukproducenternas Centralförbund
Turveteollisuusliitto
Ympäristöyritysten liitto
YVA ry.
Suomen WWF
Öljy- ja kaasualan keskusliitto

12.4.2005

Ehdotus hallituksen esitykseksi Eduskunnalle laiksi ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettuun lakiin ehdotetaan tehtäväksi muutokset, jotka ovat tarpeen tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista annettuun neuvoston direktiiviin tehtyjen muutosten täytäntöönpanemiseksi. Lakiin otettaisiin yleisön käsite, jolla määriteltäisiin ne tahot, joille tiedotetaan arviointiohjelmasta ja -selostuksesta hankkeen vaikutusalueella ja varataan mahdollisuus mielipiteiden esittämiseen. YVA-menettelyn soveltamisalaa koskevaan säännökseen ehdotetaan kirjattavaksi, että arviointimenettelyä sovelletaan aina ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun asetuksen hankeluetteloon kuuluvien hankkeiden sellaisiin muutoksiin, jotka vastaavat hankeluettelossa määriteltyä kokorajaa.

Arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa ehdotetaan tehtäväksi aina päätös. Toimivaltainen viranomainen olisi pääsääntöisesti alueellinen ympäristökeskus. Muut tahot kuin hankkeesta vastaava eivät saisi ehdotuksen mukaan hakea päätökseen muutosta erikseen, vaan samassa järjestyksessä kuin hankkeen lupa- tai sitä vastaavasta päätöksestä valitetaan. Lisäksi lakiin kirjattaisiin mahdollisuus hakea hankkeen lupa- tai vastaavaan päätökseen muutosta paitsi arvioinnin puuttumisen myös sen puutteellisuuden perusteella.

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettu laki (468/1994) ja asetus, jäljempänä YVA-laki ja YVA-asetus, tulivat voimaan 1 päivänä syyskuuta 1994. Niillä pantiin täytäntöön neuvoston direktiivi 85/337/ETY tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista, jäljempänä YVA-direktiivi. Huhtikuun 1 päivänä 1999 tulivat voimaan YVA-lain muutokset, joilla pantiin täytäntöön neuvoston direktiivi 97/11/EY YVA-direktiivin muuttamisesta. Tässä yhteydessä annettiin myös uusi YVA-asetus (268/1999).

Nyt ehdotetulla YVA-lain muutoksella ja siihen liittyvällä valtioneuvoston asetuksella YVA-asetuksen muuttamisesta pantaisiin YVA-lainsäädännön osalta täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/35/EY, annettu 26 päivänä toukokuuta 2003, yleisön osallistumisesta tiettyjen ympäristöä koskevien suunnitelmien ja ohjelmien laatimiseen sekä neuvoston direktiivien 85/337/ETY ja 96/61/EY muuttamisesta yleisön osallistumisen sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeuden osalta (ns. public participation -direktiivi, jatkossa PP-direktiivi). PP-direktiivi liittyy Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission Århusin yleissopimuksen (yleissopimus tiedon saannista, yleisön osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa) ratifointiin Euroopan yhteisössä ja direktiivi olisi pantava täytäntöön jäsenvaltioissa 25 päivään kesäkuuta 2005 mennessä.

YVA-direktiiviin tehdyt muutokset

PP-direktiivin 3 artiklalla muutetaan YVA-direktiiviä ja se sisältää säännöksiä lähinnä yleisön tiedonsaantiin, kuulemiseen ja muutoksenhakuun liittyen. YVA-direktiivissä on aikaisemminkin ollut säännöksiä yleisöstä ja yleisöstä, jota asia koskee (asianosaiset). PP-direktiivissä nämä tahot määri-

tellään ja eritellään niille tiedotettavat asiat. Asianosaisten oikeudesta osallistua arviointimenettelyyn ja esittää mielipiteensä on säädetty aikaisempaa tarkemmin. YVA-direktiiviin on lisätty muutoksenhakua koskeva artikla. Sen mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että YVA-direktiiviin sisältyvien yleisön osallistumista koskevien säännösten soveltamisalaan kuuluvien päätösten, toimien tai laiminlyöntien asiasisällön taikka niihin liittyvien menettelyjen laillisuus voidaan saattaa uudelleen tutkittavaksi. Jäsenvaltiot voivat itse määritellä, missä vaiheessa moite päätöksiä, toimia tai laiminlyöntejä vastaan voidaan esittää. YVA-direktiivin hankeluetteloon on lisätty uusi kohta, joka tuo suoraan arviointimenettelyn alaiseksi ne hankeluettelon muutokset ja laajennukset, joissa muutos tai laajennus itsessään vastaa hankeluettelon raja-arvoja. Lisäksi PP-direktiivi sisältää tarkennuksia luvasta tiedottamiseen sekä maanpuolustustarkoituksia palvelevien hankkeiden ja ohjelmien poisrajaukseen. Valtioiden välistä arviointimenettelyä koskeviin säännöksiin on tehty lähinnä teknisiä muutoksia. Ainoastaan valtioiden välisestä menettelystä tiedottaminen yleisölle on uusi velvoite.

Nykyinen YVA-lainsäädäntö täyttää muutetun YVA-direktiivin vaatimukset suurelta osin. YVA-lakiin ja -asetukseen ehdotetaan kuitenkin tehtäväksi eräitä muutoksia.

Osallistuminen arviointimenettelyyn

Osallistumisella tarkoitetaan YVA-laissa vuorovaikutusta ympäristövaikutusten arvioinnissa hankkeesta vastaavan, yhteysviranomaisen, muiden viranomaisten sekä niiden välillä, joiden oloihin tai etuihin hanke tai suunnitelma saattaa vaikuttaa. Määritelmä korostaa vuorovaikutuksen merkitystä ympäristövaikutusten arvioinnissa. Niille, joiden oloihin tai etuihin hanke tai suunnitelma saattaa vaikuttaa, tiedotetaan arviointiohjelmasta ja -selostuksesta hankkeen vaikutusalueella ja varataan mahdollisuus mielipiteiden esittämiseen.

Lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että määritelmä "ne, joiden oloihin tai etuihin hanke tai suunnitelma saattaa vaikuttaa" korvattaisiin käsitteellä "yleisö". Voimassa olevan lain määritelmän lisäksi käsite kattaisi kaikki kansalais- ja etujärjestöt. Yleisön käsitteen sisällyttäminen YVA-lakiin ei aiheuttaisi tarvetta muuttaa arviointimenettelyssä noudatettavia osallistumismenettelyjä. Arviointiohjelmasta ja -selostuksesta tiedotettaisiin yleisölle nykyiseen tapaan kuuluttamalla hankkeen vaikutusalueella ja varattaisiin mahdollisuus mielipiteiden esittämiseen.

Arviointimenettelyn soveltamisala

Arviointimenettelyä sovelletaan aina asetuksen hankeluetteloon sisältyviin hankkeisiin. Käytännössä arviointimenettelyn soveltamisalaa koskevia säännöksiä on Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntö huomioon ottaen (asia C-431/93, komissio v. Saksa) tulkittu siten, että arviointimenettelyä sovelletaan aina myös olemassa olevien hankkeiden sellaisiin muutoksiin, jotka vastaavat hankeluettelossa määriteltyä kokorajaa. Yksittäistapauksessa arviointimenettelyä voidaan soveltaa muihinkin jo toteutettujen hankkeiden muutoksiin. Vallitseva soveltamiskäytäntö ehdotetaan kirjattavaksi lakiin.

Arviointimenettelyn soveltamista yksittäistapauksessa koskeva päätöksenteko ja muutoksenhaku

Arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa päättää ympäristöministeriö lukuun ottamatta ydinenergialaissa (990/1987) tarkoitettuja ydinlaitoksia koskevia hankkeita, joiden osalta toimivalta on kauppa- ja teollisuusministeriöllä. Jos ympäristöministeriö päätyy siihen, että hankkeeseen sovelletaan arviointimenettelyä, se tekee asiasta päätöksen. Jos ympäristöministeriö katsoo, ettei arviointimenettelyä sovelleta, se antaa asiasta lausunnon. Lausuntoja antavat myös yhteysviranomaisena toimivat alueelliset ympäristökeskukset.

Hankkeesta vastaava saa hakea ympäristöministeriön arviointimenettelyn soveltamista koskevaan päätökseen muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Sen sijaan muilla tahoilla, kuten esimerkiksi hankkeen vaikutusalueen asukkailla, ei nykytilanteessa ole tehokkaita oikeussuojakeinoja yksit-

täistapauksessa sovellettavan arviointimenettelyn tarvetta koskevan ratkaisun saattamiseksi muutoksenhakuviranomaisen tutkittavaksi. Korkein hallinto-oikeus on katsonut, ettei hallintotuomioistuimilla ole toimivaltaa puuttua ympäristöministeriön arviointimenettelyn soveltamatta jättämistä koskevaan kantaan hankkeen lupa- tai sitä vastaavaa päätöstä koskevan valitusasian yhteydessä (KHO:2003:40). Lakiin ehdotettavien muutosten tavoitteena on, että hallintotuomioistuimet voisivat hankkeen lupa- tai sitä vastaavaa päätöstä koskevan valitusasian yhteydessä ottaa kantaa yksittäistapauksessa sovellettavan arviointimenettelyn tarpeeseen silloinkin, kun arviointimenettelyn soveltamatta jättämisestä on toimivaltaisen viranomaisen aikaisempi ratkaisu.

Lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että myös arviointimenettelyn soveltamatta jättämisestä tehtäisiin päätös. Ehdotuksen mukaan kaikki päätökset tehtäisiin alueellisissa ympäristökeskuksissa lukuun ottamatta ydinlaitoksia koskevia hankkeita, joiden osalta toimivalta säilyisi kauppaja teollisuusministeriöllä. Jos hanke sijoittuisi useamman alueellisen ympäristökeskuksen toimialueelle tai alueellinen ympäristökeskus vastaisi hankkeen suunnittelusta tai toteuttamisesta, ympäristöministeriö päättäisi toimivaltaisesta ympäristökeskuksesta.

Päätöksiä koskevan toimivallan siirtyminen ympäristöministeriöltä alueellisille ympäristökeskuksille olisi yhdenmukaista ympäristölainsäädännön ja -hallinnon viimeaikaisen kehityksen kanssa. Päätösasioita koskevaa toimivaltaa on siirretty ministeriöltä alueellisille ympäristökeskuksille esimerkiksi maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) sekä ympäristönsuojelulain (86/2000) mukaisissa asioissa. Alueellisille ympäristökeskuksille kuuluu jo nykyisin merkittävä osa YVA-lain mukaisesta toimivallasta. Ne toimivat yhteysviranomaisina, tekevät ministeriölle esityksiä arviointimenettelyn soveltamisesta sekä antavat valtaosan arviointimenettelyn soveltamatta jättämistä koskevista lausunnoista. Ehdotuksen mukaan alueellinen ympäristökeskus päättäisi asiasta itse esityksen tekemisen sijasta, mikä poistaisi kaksinkertaista työtä ja lisäisi hallinnon sujuvuutta.

Päätöksenteon alueellisen yhtenäisyyden turvaamiseksi alueelliset ympäristökeskukset velvoitettaisiin käymään arviointitarpeesta riittävät neuvottelut tapauskohtaisesti määräytyvien viranomaisten, muun muassa ympäristöministeriön kanssa. Alueellisten ympäristökeskusten ja ympäristöministeriön välisen yhteydenpidon merkitys korostuisi valtakunnallisesti merkittävien hankkeiden ja uusien hanketyyppien kohdalla. Ympäristöministeriöllä säilyisi tehtävä ohjata, seurata ja kehittää ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Vaihtoehtoisina ratkaisuinä on lakiehdotusta valmisteltaessa harkittu toimivallan säilyttämistä ympäristöministeriöllä sekä toimivallan jakamista ympäristöministeriön ja alueellisten ympäristökeskusten kesken. Jos toimivalta säilytettäisiin ympäristöministeriöllä, ministeriö tekisi päätökset myös siitä, ettei hankkeeseen sovelleta arviointimenettelyä. Käytännössä tämä tarkoittaisi merkittävää toimivallan siirtoa alueellisilta ympäristökeskuksilta ympäristöministeriölle, koska alueelliset ympäristökeskukset antavat nykyisin valtaosan YVA-lain 6 §:n mukaisista lausunnoista (n. 93 %). Päätösasioita koskevan toimivallan siirtämistä alueellisilta ympäristökeskuksilta ympäristöministeriölle ei voida pitää perusteltuna ratkaisuna. Toimivallan jakaminen ympäristöministeriön ja alueellisten ympäristökeskusten kesken puolestaan johtaisi varsin tulkinnanvaraiseen oikeustilaan. Hankkeiden moninaisuuden vuoksi niiden jakaminen riittävän yksiselitteisesti esimerkiksi valtakunnallisiin ja alueellisiin hankkeisiin ei olisi mahdollista.

Arviointimenettelyn soveltamisen tarvetta koskeva päätös olisi lähtökohtaisesti valituskelppoinen asiaratkaisu. Hankkeesta vastaavalla säilyisi suora valitusmahdollisuus. Alueellisen ympäristökeskuksen päätöksestä olisi mahdollista valittaa hallinto-oikeuteen ja edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Ensimmäisen asteen muutoksenhaku keskitettäisiin Vaasan hallinto-oikeuteen. Ehdotuksen tavoitteena on turvata päätöksenteon valtakunnallista yhtenäisyyttä, kun toimivalta olisi jatkossa yksinomaan alueellisilla ympäristökeskuksilla. Vaasan hallinto-oikeus käsittelee myös ympäristönsuojelulain nojalla tehtyjä päätöksiä koskevat valitukset.

Muut kuin hankkeesta vastaava eivät saisi hakea päätökseen muutosta erikseen, vaan samassa järjestyksessä kuin hankkeen lupa- tai sitä vastaavasta päätöksestä valitetaan. YVA-lakiin ei tältä osin sisällytettäisi erillistä muutoksenhakuvaihetta, vaan muiden tahojen valitusoikeus perustuisi nykyiseen tapaan erityislainsäädäntöön. Jos muulla taholla on valitusoikeus hankkeen toteuttamisen kannalta olennaisesta päätöksestä, se voi valituksessaan vedota myös siihen, ettei arviointimenettelyä ole suoritettu.

Vaihtoehtoisena ratkaisuna on lakiehdotusta valmisteltaessa harkittu erillisen muutoksenhakuvaiheen sisällyttämistä YVA-lakiin. Tämän seurauksena YVA-laissa tulisi määritellä ne tahot, joilla on oikeus hakea muutosta arviointimenettelyn soveltamista yksittäistapauksessa koskevaan päätökseen. Kun otetaan huomioon, että hankkeen toteuttamista voivat säännellä useat eri lait, joiden valitusoikeussäännökset vaihtelevat, valitusoikeuden määrittely YVA-laissa olisi ongelmallista. Tämän vuoksi voimassa olevan YVA-lain ratkaisua, jossa valitusoikeus määräytyy erityislainsäädännön nojalla, voidaan edelleen pitää perusteltuna. Erillisen muutoksenhakuvaiheen sisällyttäminen YVA-lakiin merkitsisi myös sitä, ettei hankkeen toteuttamiseen olisi YVA-lain 13 § huomioon ottaen mahdollista myöntää lupaa ennen kuin arviointimenettelyn soveltamista koskeva asia olisi lainvoimaisesti ratkaistu.

Arviointimenettelyn puutteellisuutta koskeva valitusperuste

Hankkeen lupa- tai sitä vastaavasta päätöksestä on mahdollista valittaa sillä perusteella, ettei arviointimenettelyä ole suoritettu. Lain sanamuodosta huolimatta hallintotuomioistuimet ovat säännönmukaisesti tutkineet myös arviointimenettelyn puutteellisuuteen liittyvät vaatimukset. Selvyyden vuoksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi nimenomaiset säännökset siitä, että muutoksenhaussa on mahdollista vedota paitsi arviointimenettelyn puuttumiseen myös sen puutteellisuuteen.

2 Esityksen vaikutukset

Vaikutukset talouteen ja viranomaisten toimintaan

Ehdotetuilla YVA-lain muutoksilla olisi lähinnä viranomaisiin kohdistuvia välillisiä taloudellisia vaikutuksia. Esityksellä ei olisi kotitalouksiin, yksityisiin henkilöihin tai elinkeinoelämään kohdistuvia välittömiä taloudellisia vaikutuksia.

Lakiin kirjattaisiin nykyinen soveltamiskäytäntö liittyen arviointimenettelyyn osallistumiseen, arviointimenettelyn soveltamisalaan ja muutoksenhakuun arvioinnin puutteellisuuden perusteella. Näistä muutoksista ei aiheutuisi taloudellisia vaikutuksia verrattuna nykyiseen tilanteeseen: a) yleisön määritelmään sisältyvät kansalais- ja etujärjestöt ovat voineet aikaisemminkin osallistua arviointimenettelyyn, b) arviointimenettelyä on sovellettu myös hankkeiden muutoksiin, jotka vastaavat hankeluettelossa määriteltyä kokorajaa ja c) hallintotuomioistuimet ovat säännönmukaisesti tutkineet arviointimenettelyn puutteellisuuteen liittyvät vaatimukset.

Päätöksenteon siirtäminen alueellisille ympäristökeskuksille YVA-lain 4 §:n 2 momentin mukaisesti hankkeissa lisäisi niiden tehtäviä vähäisessä määrin. Ympäristökeskukset tekevät jo nykyisin esitykset arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa ja antavat valtaosan arviointimenettelyn soveltamista jättämisestä koskevista lausunnoista, noin 93 %:ssa tapauksista, joten työ määrän lisäys olisi verrattain vähäinen. Ympäristöministeriöltä puolestaan poistuisivat asiaa koskevat päätöstehtävät. Kaikkiaan muutos poistaisi kaksinkertaista työtä ja lisäisi hallinnon sujuvuutta.

Ympäristöministeriö on vuosina 1994-2004 antanut 48 päätöstä YVA-menettelyn soveltamisesta ja 39 lausuntoa, ettei YVA-menettelyä sovelleta, yhteensä 87 kannanottoa. Näistä 23 kannanottoa ympäristöministeriö on tehnyt omasta aloitteestaan ja 64 yhteysviranomaisten esityksistä. Alueelliset ympäristökeskukset ovat siis tehneet 74 %:ssa tapauksista esityksen YVA-menettelyn soveltamisesta. Lisäksi ympäristökeskukset ovat antaneet yhteensä noin 228 lausuntoa siitä, ettei YVA-

menettelyn soveltamiseen ole tarvetta. Lausuntojen määrä vaihtelee ympäristökeskuksittain melko paljon, vuosittain lausuntoja on annettu keskimäärin yhdestä kuuteen.

Ympäristöministeriössä säilyisi YVA-menettelyn yleinen ohjaus, seuranta ja kehittäminen, joka koskisi myös arviointimenettelyn soveltamista yksittäistapauksessa. Tehtäväkokonaisuuden siirtyminen alueellisiin ympäristökeskuksiin edellyttäisi tehokkaan seurannan kehittämistä valtakunnallisen yhtenäisyyden turvaamiseksi.

Muutoksenhakuun liittyvien ehdotusten vaikutuksia hallintotuomioistuinten työmäärään on vaikea arvioida ennakkoon. Hankkeesta vastaava on YVA-lain voimassaoloaikana valittanut ympäristöministeriön arviointimenettelyn soveltamista koskevasta päätöksestä ainoastaan kaksi kertaa (KHO 3.7.1996 t. 2256 (ATK), KHO 18.2.2000 t. 312 (ATK)). Arviointimenettelyn puutteellisuuteen vetoaminen muutoksenhaussa saattaisi lisääntyä nykyisestä, kun asia kirjattaisiin lakiin.

Ympäristöministeriö päättäisi toimivaltaisesta alueellisesta ympäristökeskus hankkeissa, jotka sijoittuvat useamman ympäristökeskuksen alueelle tai jos alueellinen ympäristökeskus vastaisi hankkeen suunnittelusta tai toteuttamisesta. Tehtävä olisi uusi, mutta päätöksiä arvioidaan tehtävän vain muutama vuodessa.

Ympäristö- ja yhteiskunnalliset vaikutukset

Lakiin kirjattaisiin arviointimenettelyn soveltaminen jo toteutettujen hankkeiden muutoksiin, jotka vastaavat hankeluettelossa määriteltyä kokorajaa. Nykyisen soveltamiskäytännön kirjaaminen selkeyttäisi arviointimenettelyn tarpeen määrittämistä etenkin hankkeesta vastaavan ja yleisön kannalta. Yleisön määrittely nykyisin sovelletussa laajuudessa lakiin selkeyttäisi arviointimenettelyä kaikkien osallistuvien tahojen kannalta.

Arviointimenettelyn puutteellisuutta koskevan valitusperusteen kirjaaminen lakiin selventäisi tilannetta yleisön, viranomaisten ja hankkeesta vastaavan kannalta. Muutoksen tavoitteena olisi parantaa arviointiselostusten ja -menettelyn laatua. Hankkeesta vastaava joutuisi arviointimenettelyssä selkeästi ottamaan huomioon, että arvioinnin puutteellisuus on muutoksenhaun peruste. Muutos myös korostaisi yhteysviranomaisen lausunnon ja arviointimenettelyn tulosten merkitystä hanketta koskevassa päätöksenteossa.

Muutoksenhakua koskevat ehdotukset parantaisivat hankkeen vaikutusalueella asuvien ja työskentelevien mahdollisuuksia vaikuttaa elinympäristöönsä koskevaan päätöksentekoon. Hankkeesta vastaavan mahdollisuus muutoksenhakuun säilyisi ennallaan.

3 Asian valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu ympäristöministeriössä virkatyönä. Työn alkuvaiheen vaihtoehtojen oikeudellisista vaikutuksista kuultiin oikeusministeriön ja korkeimman hallinto-oikeuden edustajia. Ympäristöministeriön kaavailemista lakimuutoksista järjestettiin keskustelutilaisuus, johon osallistuivat kauppa- ja teollisuusministeriön, liikenne- ja viestintäministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön, oikeusministeriön, korkeimman hallinto-oikeuden, Elinkeinoelämän keskusliiton ja Suomen luonnonsuojeluliiton edustajat. Ympäristöministeriö tarkensi ehdotustaan käytyjen keskustelujen pohjalta ja pyysi siitä laajasti lausuntoja.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä

2 §. Määritelmiä. Pykälään lisättäisiin uusi 6 a kohta, jossa käsitteellä "yleisö" määriteltäisiin ne tahot, joille tiedotetaan arviointiohjelmasta ja -selostuksesta hankkeen vaikutusalueella ja varataan mahdollisuus mielipiteiden esittämiseen. Yleisön määritelmä vastaisi viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (200/2005) määritelmää. Käsite kattaisi yksityishenkilöt, yksityishenkilöiden yhteenliittymät ja erilaiset ryhmät sekä yhteisöt, kuten yhtiöt, rahastot sekä kansalais- ja etujärjestöt. Lisäksi käsite kattaisi säätiöt.

Pykälän 2 ja 7 kohtia muutettaisiin vastaavasti siten, että määritelmä "ne, joiden oloihin tai etuihin hanke saattaa vaikuttaa" korvattaisiin yleisön käsitteellä.

Ehdotetulla muutoksella pantaisiin täytäntöön PP-direktiivin 3 artiklan 1 ja 4 kohdat, joilla on muutettu YVA-direktiivin 6 artiklan tiedottamista ja kuulemista koskevia säännöksiä. Muutoksella varmistettaisiin, että arviointimenettelyyn osallistumaan oikeutettujen tahojen määrittely YVA-laissa vastaisi PP-direktiivin vaatimuksia.

4 §. Soveltamisala. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös siitä, että arviointimenettelyä sovelletaan aina YVA-asetuksen 6 §:n hankeluetteloon kuuluvien jo toteutettujen hankkeiden sellaisiin muutoksiin, jotka itsessään vastaavat vähintään hankeluettelossa määriteltyä kokorajaa. Lisäyksellä pantaisiin täytäntöön PP-direktiivin 3 artiklan 8 kohta, jolla YVA-direktiivin liitteeseen I lisättiin erillinen muutoshankkeita koskeva kohta.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan selvyuden vuoksi lisättäväksi viittaus siitä, että arviointimenettelyä voidaan yksittäistapauksessa soveltaa muihin kuin 1 momentissa tarkoitettuihin hankkeiden muutoksiin. Siten esimerkiksi hankeluetteloon kuuluvan hankkeen luettelossa määriteltyä kokorajaa pienempään muutokseen voidaan yksittäistapauksessa soveltaa arviointimenettelyä. Lisäyksellä pantaisiin täytäntöön PP-direktiivin 3 artiklan 9 kohta, jolla YVA-direktiivin liitteeseen II lisättiin maininta muista kuin liitteessä I tarkoitetuista muutoksista.

5 §. Suhde muihin menettelyihin. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin lain 2 §:n mukaisesti siten, että määritelmä "ne, joiden oloihin tai etuihin hanke tai suunnitelma saattaa vaikuttaa" korvattaisiin yleisön käsitteellä. YVA-lain mukaista arviointimenettelyä vastaavan menettelyn osalta vaatimuksena olisi, että selvityksistä on muun lain mukaisessa menettelyssä YVA-laissa edellytetyllä tavalla tiedotettu yleisölle hankkeen vaikutusalueella ja varattu mahdollisuus mielipiteiden esittämiseen. Pykälän sanamuoto muutettaisiin vastaamaan lain 8 ja 11 §:n säännöksiä.

6 §. Päätös arviointimenettelyn soveltamisesta. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että päätöksen arviointimenettelyn soveltamisesta lain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin hankkeisiin tekisi alueellinen ympäristökeskus. Ydinlaitoksia koskevien hankkeiden osalta toimivalta säilyisi kuitenkin kauppa- ja teollisuusministeriöllä. Asiasta tehtäisiin aina päätös, jota koskevasta muutoksenhausta säädettäisiin lain 19 §:ssä.

Hankkeet voisivat tulla toimivaltaisen viranomaisen tietoon eri tavoin. Arviointimenettelyn soveltamista koskeva harkinta voisi tulla vireille toimivaltaisen viranomaisen omasta aloitteesta. Nykyiseen tapaan esimerkiksi hankkeesta vastaava, kansalainen tai kansalaisjärjestä voisi saattaa arviointimenettelyn soveltamista koskevan kysymyksen toimivaltaisen viranomaisen tietoon. Perusteltu esitys voisi johtaa siihen, että viranomainen käynnistäisi arviointimenettelyn soveltamista koskevan harkinnan ja tekisi asiasta päätöksen.

Pykälän 1 momenttiin otettaisiin nykyisin YVA-asetuksen 8 §:ssä olevat neuvottelu- ja kuulemisvelvoitteita koskevat säännökset. Päätös annettaisiin tiedoksi hankkeesta vastaavalle todisteellisesti esimerkiksi saantitodistusta vastaan. Lisäksi päätöksestä tiedotettaisiin yleisölle kuuluttamalla siitä hankkeen arvioidulla vaikutusalueella. Kuulutusmenettelystä säädettäisiin tarkemmin asetuksella.

Päätös lähetettäisiin tiedoksi ympäristöministeriölle ja tapauskohtaisesti määräytyville muille viranomaisille.

Pykälän 2 momenttiin otettaisiin säännökset menettelystä niissä tapauksissa, joissa hanke sijoittuu useamman alueellisen ympäristökeskuksen toimialueelle tai alueellinen ympäristökeskus vastaa hankkeen suunnittelusta tai toteuttamisesta. Tällöin ympäristöministeriö päättäisi toimivaltaisesta ympäristökeskuksesta.

8 §. Arviointimenettelyn aloittaminen. Pykälän 3 momenttia muutettaisiin lain 2 §:n mukaisesti siten, että määritelmä "ne, joiden oloihin tai etuihin hanke saattaa vaikuttaa" korvattaisiin yleisön käsitteellä. Muussa yhteydessä tapahtuvan tiedottamisen osalta vaatimuksena olisi, että hankkeesta on tiedotettu yleisölle hankkeen arvioidulla vaikutusalueella ja varattu mahdollisuus mielipiteiden esittämiseen.

17 §. Valitusoikeus arvioinnin puuttumisen tai puutteellisuuden perusteella. Pykälän 1 ja 2 momenttia muutettaisiin siten, että alueellisella ympäristökeskuksella ja 2 momentissa tarkoitetuilla tahoilla olisi valitusoikeus paitsi arvioinnin puuttumisen myös sen puutteellisuuden perusteella. Puutteellisuutta koskeva valitusperuste voisi koskea sekä arvioinnin sisältöä että menettelyä. Puutteellisuuden tulisi olla arviointimenettelyn sisältövaatimukseen ja tarkoitukseen nähden olennainen. Arviointiohjelmalla ja -selostuksella sekä niistä annetuilla yhteysviranomaisen lausunnoilla olisi keskeinen merkitys puutteellisuutta arvioitaessa.

Ehdotettavalla muutoksella pantaisiin täytäntöön PP-direktiivin 3 artiklan 7 kohta, jolla YVA-direktiiviin lisättiin uusi muutoksenhakua koskeva 10 a artikla.

19 §. Muutoksenhaku arviointimenettelyn soveltamista koskevaan päätökseen. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin lain ehdotetun 6 §:n mukaisesti siten, että muutoksenhaku koskisi alueellisen ympäristökeskuksen tai kauppa- ja teollisuusministeriön päätöstä siitä, sovelletaanko hankkeeseen arviointimenettelyä. Hankkeesta vastaavalla säilyisi edelleen suora valitusmahdollisuus ja ensimmäisen asteen valitusviranomaisena toimisi koko maan osalta Vaasan hallinto-oikeus. Kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksestä valitettaisiin kuitenkin hallintolainkäyttölain mukaisesti suoraan korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jonka mukaan alueellinen ympäristökeskus saisi yleisen edun valvomiseksi hakea Vaasan hallinto-oikeuden päätökseen valittamalla muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta, jos hallinto-oikeus kumoaisi ympäristökeskuksen päätöksen. Kysymyksessä olisi hallintolainkäyttölain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettu erityissäännös viranomaisen valitusoikeudesta.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, koska lain ehdotetun 6 §:n nojalla tehtäisiin päätös myös siinä tapauksessa, että hankkeeseen ei sovelleta arviointimenettelyä. Muut kuin hankkeesta vastaava eivät kuitenkaan saisi hakea päätökseen muutosta erikseen. Muiden tahojen mahdollisuus saattaa arviointimenettelyn tarpeellisuutta koskeva asia muutoksenhakuviranomaisen tutkittavaksi perustuisi lain 17 §:n säännökseen. Jos muulla taholla olisi valitusoikeus hankkeen toteuttamisen kannalta olennaisesta päätöksestä, se voisi valituksessaan vedota myös siihen, ettei arviointimenettelyä ole suoritettu, vaikka se olisi ollut lain 4 §:n perusteella tarpeen.

Ehdotettavalla muutoksella pantaisiin täytäntöön PP-direktiivin 3 artiklan 7 kohta, jolla YVA-direktiiviin lisättiin uusi muutoksenhakua koskeva 10 a artikla.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Esitys aiheuttaisi eräitä muutostarpeita YVA-asetukseen. Asetuksen säännöksiä viranomaisten tehtävistä muutettaisiin vastaamaan lain 6 §:ssä arviointimenettelyn soveltamista yksittäistapauksessa koskevaan päätöksentekoon ehdotettua toimivaltaa.

Lain ehdotetun 6 §:n 1 momentin nojalla asetuksella säädettäisiin siitä, miten arviointimenettelyn soveltamista yksittäistapauksessa koskevasta päätöksestä tiedotettaisiin yleisölle. Nykyiseen tapaan asetuksella säädettäisiin myös määräajasta päätöksen tekemiselle.

Lain 22 §:n nojalla asetuksella säädettäisiin siitä, että arviointiohjelmaa ja -selostusta koskeva kuulutus olisi julkaistava myös sähköisesti ja kuulutuksessa olisi mainittava mahdollisesta valtioiden välisen arviointimenettelyn soveltamisesta hankkeeseen.

Lisäksi samassa yhteydessä tarkistettaisiin asetuksen säännöksiä arviointiohjelman ja -selostuksen sisältövaatimuksista (asetusluonnoksen 11 §:n 1, 2 ja 4 kohta sekä 12 §:n 7 a, 8 a ja 9 kohta).

3 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu. PP-direktiivin 6 artiklan nojalla jäsenvaltioiden on pantava direktiivin säännökset täytäntöön 25 päivään kesäkuuta 2005 mennessä.

Lakia sovellettaisiin sen voimaantulon jälkeen toteutettavaan hankkeeseen tai toteutetun hankkeen muutokseen. Siirtymäsäännöksen mukaan ehdotetun lain 6 §:ää ei kuitenkaan sovellettaisi hankkeisiin, joiden osalta arviointimenettelyn soveltamista koskeva asia on jo ratkaistu joko ympäristöministeriön päätöksellä tai lausunnolla tai alueellisen ympäristökeskuksen lausunnolla.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Säännös rajoittaa mahdollisuutta säätää tavallisella lailla muutoksenhakuoikeuden rajoituksesta silloin, kun kyseessä ovat yksilön oikeutta tai velvollisuutta koskevat asiat.

Ehdotetun lain 19 §:ssä arviointimenettelyn soveltamista yksittäistapauksessa koskevaan päätökseen kohdistuva muutoksenhaku ehdotetaan järjestettäväksi siten, että muut tahot kuin hankkeesta vastaava eivät saisi hakea päätökseen muutosta erikseen, vaan samassa järjestyksessä kuin hankkeen lupa- tai vastaavasta päätöksestä valitetaan. Säännös sisältää muutoksenhakuoikeuden rajoituksen. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä ei kuitenkaan tehdä asiaa koskevaa ratkaisua, vaan hankkeen toteuttamisen sallittavuus ratkaistaan erityislainsäädännön mukaisesti. Kun lisäksi otetaan huomioon mahdollisuus hakea muutosta hankkeen lupa- tai sitä vastaavaan päätökseen sillä perusteella, ettei arviointimenettelyä ole sovellettu, ei ehdotetun lain 19 §:n 3 momenttiin sisältyvää muutoksenhakuoikeuden rajoitusta voida pitää ongelmallisena perustuslain 21 §:n kannalta. Näin ollen lakiehdotus voidaan säätää tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä.

LAKIEHDOTUS

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 10 päivänä kesäkuuta 1994 annetun lain (468/1994) 2 §:n 2, 6 ja 7 kohta, 4 §:n 1 ja 2 momentti, 5 §:n 2 momentti, 6 §, 8 §:n 3 momentti, 17 ja 19 §, sellaisina kuin niistä ovat 17 §:n 1 momentti laissa 59/1995 sekä 2 §:n 6 ja 7 kohta, 5 §:n 2 momentti ja 8 §:n 3 momentti laissa 267/1999, sekä *lisätään* 2 §:ään uusi 6 a kohta ja 19 §:ään uusi 2 ja 3 momentti, seuraavasti:

2 §

Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan:

2) *ympäristövaikutusten arviointimenettelyllä* 2 luvun mukaista menettelyä, jossa selvitetään ja arvioidaan tiettyjen hankkeiden ympäristövaikutukset ja kuullaan viranomaisia ja yleisöä;

6) *yhteysviranomaisella* asetuksella säädettävää viranomaista, joka huolehtii siitä, että hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely järjestetään;

6 a) *yleisöllä* yksityishenkilöitä, yksityishenkilöiden yhteenliittymiä ja ryhmiä sekä yhteisöjä ja säätiöitä; sekä

7) *osallistumisella* vuorovaikutusta ympäristövaikutusten arvioinnissa hankkeesta vastaavan, yhteysviranomaisen, muiden viranomaisten ja yleisön välillä.

4 §

Soveltamisala

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan asetuksella tarkemmin säädettyihin hankkeisiin ja asetuksessa säädettyä kokorajaa vastaaviin jo toteutettujen hankkeiden muutoksiin:

1) joista Suomea velvoittavan kansainvälisen sopimuksen täytäntöönpaneminen edellyttää arviointia; taikka

2) joista saattaa aiheutua merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia Suomen luonnon ja muun ympäristön erityispiirteiden vuoksi.

Arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun olennaiseen muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

5 §

Suhde muihin menettelyihin

Ellei 3 luvun säännöksistä muuta johdu, arviointimenettelyä ei sovelleta 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuun hankkeeseen tai toteutetun hankkeen muutokseen, jos vaikutukset on selvitetty muun lain mukaisessa menettelyssä tässä laissa edellytetyllä tavalla ja selvityksistä on tiedotettu yleisölle hankkeen vaikutusalueella ja varattu mahdollisuus mielipiteiden esittämiseen. Yhteysviranomainen

arvioi tarvittaessa muun lain mukaisesti tehtyjen selvitysten ja kuulemisen riittävyyden ennen hankkeen toteuttamista koskevan lupa- tai muun siihen rinnastettavan päätöksen tekemistä.

6 §

Päätös arviointimenettelyn soveltamisesta

Alueellinen ympäristökeskus päättää arviointimenettelyn soveltamisesta 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin hankkeisiin. Määräajasta päätöksen tekemiselle säädetään valtioneuvoston asetuksella. Ennen päätöksentekoa on arviointitarpeesta käytävä riittävät neuvottelut asianomaisten viranomaisten kesken ja hankkeesta vastaavalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Päätös on annettava tiedoksi hankkeesta vastaavalle siten kuin hallintolain (434/2003) 60 §:ssä säädetään. Lisäksi päätöksestä on tiedotettava yleisölle kuuluttamalla siitä hankkeen arvioidulla vaikutusalueella siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Päätös on lähetettävä tiedoksi asianomaisille viranomaisille.

Jos hanke sijoittuu useamman alueellisen ympäristökeskuksen toimialueelle tai alueellinen ympäristökeskus vastaa hankkeen suunnittelusta tai toteuttamisesta, ympäristöministeriö määrää, mikä alueellisista ympäristökeskuksista päättää arviointimenettelyn soveltamisesta. Ympäristöministeriön asiassa tekemään päätökseen ei saa hakea valittamalla muutosta.

Kauppa- ja teollisuusministeriö huolehtii 1 momentin mukaisista tehtävistä ydinenergialaissa (990/1987) tarkoitettuja ydinlaitoksia koskevien hankkeiden osalta.

8 §

Arviointimenettelyn aloittaminen

Arviointiohjelmasta ei tarvitse tiedottaa, jos se on ilmeisen tarpeetonta siksi, että hankkeesta on jo muussa yhteydessä tässä laissa edellytetyllä tavalla tiedotettu yleisölle hankkeen vaikutusalueella ja varattu mahdollisuus mielipiteiden esittämiseen.

17 §

Valitusoikeus arvioinnin puuttumisen tai puutteellisuuden perusteella

Sen lisäksi, mitä muutoksenhausta on erikseen säädetty, alueellisella ympäristökeskuksella on oikeus valittaa 4 §:ssä tarkoitettua hanketta koskevasta muun lain mukaisen lupa-asian ratkaisusta tai hankkeen toteuttamisen kannalta muusta olennaisesta päätöksestä sillä perusteella, että tässä laissa tarkoitettua ympäristövaikutusten arviointia ei ole suoritettu tai se on suoritettu puutteellisesti.

Se, jolla muutoin on oikeus hakea päätökseen muutosta, voi valituksessaan vedota siihen, ettei arviointimenettelyä ole suoritettu tai se on suoritettu puutteellisesti.

19 §

Muutoksenhaku arviointimenettelyn soveltamista koskevaan päätökseen

Hankkeesta vastaava saa hakea alueellisen ympäristökeskuksen 6 §:n 1 momentin nojalla tekemään päätökseen valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaisissa (586/1996) säädetään. Kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksestä valitetaan korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaisissa säädetään.

Alueellisella ympäristökeskuksella on oikeus valittaa yleisen edun valvomiseksi päätöksestä, jolla Vaasan hallinto-oikeus on kumonnut sen päätöksen.

Muut 17 §:n 2 momentissa tarkoitettut tahot eivät saa hakea 6 §:n 1 momentin nojalla tehtyyn päätökseen erikseen muutosta, vaan samassa järjestyksessä kuin 4 §:ssä tarkoitettua hanketta koskevasta muun lain mukaisen lupa-asian ratkaisusta tai hankkeen toteuttamisen kannalta muusta olennaisesta päätöksestä valitetaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Tämän lain 6 §:ää ei sovelleta hankkeeseen, jonka osalta ympäristöministeriö on tehnyt päätöksen arviointimenettelyn soveltamisesta taikka ympäristöministeriö tai alueellinen ympäristökeskus on antanut lausunnon siitä, ettei hankkeeseen sovelleta arviointimenettelyä.

LIITTEET

Rinnakkaisteksti erillisenä asiakirjana

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun asetuksen muuttamisesta

1 §

Ympäristöministeriön tehtävät

Ympäristöministeriö ohjaa, seuraa ja kehittää ympäristövaikutusten arviointimenettelyä yleisesti sekä huolehtii ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/1994) 3 luvun mukaisista tehtävistä.

4 §

Alueellisen ympäristökeskuksen tehtävät

Alueellinen ympäristökeskus

- 1) ohjaa ja valvoo arviointimenettelyn täytäntöönpanoa toimialueellaan;
- 1 a) päättää arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa;
- 2) toimii yhteysviranomaisena siten kuin 2 luvussa säädetään;
- 3) huolehtii laissa ja tässä asetuksessa sille säädetyistä muista tehtävistä.

5 §

Yhteysviranomaisen tehtävät

Yhteysviranomainen

- 1) sovittaa yhteen arviointimenettelyä muiden lakien mukaisiin menettelyihin yhteistyössä asianomaisten viranomaisten kanssa;
- 2) (kumotaan)
- 3) (kumotaan)
- 4) hoitaa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 8 ja 11 §:n mukaiset tiedotukset ja kuulutukset sekä järjestää tarvittavat julkiset kuulemistilaisuudet;
- 5) toimittaa tarvittaessa ympäristöministeriölle tiedot hankkeesta ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 14 §:n 2 momentissa tarkoitettua toiselle valtiolle ilmoittamista varten;
- 6) tarkistaa arviointiohjelman ja arviointiselostuksen ja antaa niistä lausuntonsa;
- 7) huolehtii tarvittaessa muiden viranomaisten ja hankkeesta vastaavan kanssa, että hankkeen ympäristövaikutusten seuranta järjestetään;

8) toimittaa arviointiohjelman ja -selostuksen sekä niistä antamansa lausunnot mahdollisine käännoksineen Suomen ympäristökeskukselle;

9) huolehtii laissa ja asetuksessa sille säädettyistä muista tehtävistä.

8 §

Arviointimenettelystä päättäminen yksittäistapauksessa

Alueellisen ympäristökeskuksen tai kauppa- ja teollisuusministeriön on tehtävä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettu päätös arviointimenettelyn soveltamisesta viipymättä, kuitenkin viimeistään yhden kuukauden kuluessa siitä, kun se on saanut hankkeesta riittävät tiedot.

Alueellisen ympäristökeskuksen tai kauppa- ja teollisuusministeriön on tiedotettava päätöksestä viipymättä kuuluttamalla vähintään 14 päivän ajan hankkeen todennäköisen vaikutusalueen kuntien ilmoitustauluilla siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa säädetään. Päätös on julkaistava myös sähköisesti.

11 §

Arviointiohjelma

Arviointiohjelmissa on esitettävä tarpeellisessa määrin

1) tiedot hankkeesta, sen tarkoituksesta, suunnitteluvaiheesta, sijainnista, maankäyttötarpeesta ja sen liittymisestä muihin hankkeisiin, hankkeesta vastaavasta sekä siitä, sovelletaanko hankkeeseen valtioiden välistä arviointimenettelyä;

2) hankkeen vaihtoehdot, joista yhtenä vaihtoehtona on hankkeen toteuttamatta jättäminen, ellei tällainen vaihtoehto erityisestä syystä ole tarpeeton;

3) tiedot hankkeen toteuttamisen edellyttämistä suunnitelmista, luvista ja niihin rinnastettavista päätöksistä;

4) kuvaus ympäristöstä, tiedot ympäristövaikutuksia koskevista laadituista ja suunnitelluista selvityksistä sekä aineiston hankinnassa ja arvioinnissa käytettävistä menetelmistä ja niihin liittyvistä oletuksista;

5) ehdotus tarkasteltavan vaikutusalueen rajauksesta;

6) suunnitelma arviointimenettelyn ja siihen liittyvän osallistumisen järjestämisestä; sekä

7) arvio hankkeen suunnittelu- ja toteuttamisaikataulusta sekä arvio selvitysten ja arviointiselostuksen valmistumisajankohdasta.

12 §

Arviointiselostus

Arviointiselostuksessa on esitettävä tarpeellisessa määrin

1) edellä 11 §:ssä tarkoitettut tiedot tarkistettuina;

2) selvitys hankkeen ja sen vaihtoehtojen suhteesta maankäyttösuunnitelmiin sekä hankkeen kannalta olennaisiin luonnonvarojen käyttöä ja ympäristönsuojelua koskeviin suunnitelmiin ja ohjelmiin;

3) hankkeen keskeiset ominaisuudet ja tekniset ratkaisut, kuvaus toiminnasta kuten tuotteista, tuotantomääristä, raaka-aineista, liikenteestä, materiaaleista ja arvio jätteiden ja päästöjen laadusta ja määristä ottaen huomioon hankkeen suunnittelu-, rakentamis- ja käyttövaiheet mahdollinen purkaminen mukaan lukien;

4) arvioinnissa käytetty keskeinen aineisto;

5) selvitys ympäristöstä sekä arvio hankkeen ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutuksista, käytettyjen tietojen mahdollisista puutteista ja keskeisistä epävarmuustekijöistä, mukaan lukien arvio mahdollisista ympäristöonnettomuuksista ja niiden seurauksista;

6) selvitys hankkeen ja sen vaihtoehtojen toteuttamiskelpoisuudesta;

- 7) ehdotus toimiksi, joilla ehkäistään ja rajoitetaan haitallisia ympäristövaikutuksia;
- 7 a) hankkeen vaihtoehtojen vertailu;
- 8) ehdotus seurantaohjelmaksi;
- 8 a) selvitys arviointimenettelyn vaiheista osallistumismenettelyineen ja siitä, miten yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta on otettu huomioon; sekä
- 9) yleistajuinen ja havainnollinen yhteenveto 1-8 a kohdassa esitetyistä tiedoista.

13 §

Tiedottaminen

Yhteysviranomaisen on tiedotettava arviointiohjelmasta viipymättä kuuluttamalla vähintään 14 päivän ajan hankkeen todennäköisen vaikutusalueen kuntien ilmoitustaululla siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa (34/1925) säädetään. Kuulutus on lisäksi julkaistava sähköisesti ja ainakin yhdessä hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä.

Kuulutuksesta on käytävä ilmi riittävästi yksilöidyt tiedot hankkeesta, sen sijainnista, hankkeesta vastaavasta sekä siitä, miten arviointiohjelmasta voi esittää mielipiteitä ja antaa lausuntoja. Lisäksi kuulutuksessa on mainittava, missä arviointiohjelma ja yhteysviranomaisen siitä myöhemmin-antama lausunto pidetään nähtävänä arviointimenettelyn aikana. Jos hankkeeseen sovelletaan valtioiden välistä arviointimenettelyä, tämä on mainittava kuulutuksessa.

Laki

ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 10 päivänä kesäkuuta 1994 annetun lain (468/1994) 2 §:n 2, 6 ja 7 kohta, 4 §:n 1 ja 2 momentti, 5 §:n 2 momentti, 6 §, 8 §:n 3 momentti, 17 ja 19 §, sellaisina kuin niistä ovat 17 §:n 1 momentti laissa 59/1995 sekä 2 §:n 6 ja 7 kohta, 5 §:n 2 momentti ja 8 §:n 3 momentti laissa 267/1999, sekä lisätään 2 §:ään uusi 6 a kohta ja 19 §:ään uusi 2 ja 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan:

2) ympäristövaikutusten arviointimenetellyllä 2 luvun mukaista menettelyä, jossa selvitetään ja arvioidaan tiettyjen hankkeiden ympäristövaikutukset ja kuullaan viranomaisia ja niitä, joiden oloihin tai etuihin hanke saattaa vaikuttaa;

6) yhteysviranomaisella asetuksella säädettyä viranomaista, joka huolehtii siitä, että hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely järjestetään; sekä

7) osallistumisella vuorovaikutusta ympäristövaikutusten arvioinnissa hankkeesta vastaavan, yhteysviranomaisen, muiden viranomaisten sekä niiden välillä, joiden oloihin tai etuihin hanke tai suunnitelma saattaa vaikuttaa.

4 §

Soveltamisala

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan asetuksella tarkemmin säädet-

Ehdotus

2 §

Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan:

2) ympäristövaikutusten arviointimenetellyllä 2 luvun mukaista menettelyä, jossa selvitetään ja arvioidaan tiettyjen hankkeiden ympäristövaikutukset ja kuullaan viranomaisia ja yleisöä;

6) yhteysviranomaisella asetuksella säädettyä viranomaista, joka huolehtii siitä, että hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely järjestetään;

6 a) yleisöllä yksityishenkilöitä, yksityishenkilöiden yhteenliittymiä ja ryhmiä sekä yhteisöjä ja säätiöitä; sekä

7) osallistumisella vuorovaikutusta ympäristövaikutusten arvioinnissa hankkeesta vastaavan, yhteysviranomaisen, muiden viranomaisten ja yleisön välillä.

4 §

Soveltamisala

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan asetuksella tarkemmin säädet-

viin hankkeisiin:

1) joista Suomea velvoittavan kansainvälisen sopimuksen täytäntöönpaneminen edellyttää arviointia; taikka

2) joista saattaa aiheutua merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia Suomen luonnon ja muun ympäristön erityispiirteiden vuoksi.

Arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen olennaiseen muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

---

5 §

Suhde muihin menettelyihin

Ellei 3 luvun säännöksistä muuta johdu, arviointimenettelyä ei sovelleta 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuun hankkeeseen tai toteutetun hankkeen muutokseen, jos vaikutukset on selvitetty muun lain mukaisessa menettelyssä tässä laissa edellytetyllä tavalla ja selvityksistä on kuultu kaikkia niitä, joiden oloihin tai etuihin hanke saattaa vaikuttaa. Yhteysviranomaisen arvioi tarvittaessa muun lain mukaisesti tehtyjen selvitysten ja kuulemisten riittävyyden ennen hankkeen toteuttamista koskevan lupa- tai muun siihen rinnastettavan päätöksen tekemistä.

6 §

Päätös arviointimenettelyn soveltamisesta

Ympäristöministeriö päättää yhteysviranomaisen esityksestä tai omasta aloitteestaan arviointimenettelyn soveltamisesta 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin hankkeisiin. Soveltamista koskevasta päätöksestä säädetään tarkemmin asetuksella. Ennen päätök-

tyihin hankkeisiin ja asetuksessa säädettyä kokorajaa vastaaviin jo toteutettujen hankkeiden muutoksiin:

1) joista Suomea velvoittavan kansainvälisen sopimuksen täytäntöönpaneminen edellyttää arviointia; taikka

2) joista saattaa aiheutua merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia Suomen luonnon ja muun ympäristön erityispiirteiden vuoksi.

Arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun olennaiseen muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

---

5 §

Suhde muihin menettelyihin

Ellei 3 luvun säännöksistä muuta johdu, arviointimenettelyä ei sovelleta 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuun hankkeeseen tai toteutetun hankkeen muutokseen, jos vaikutukset on selvitetty muun lain mukaisessa menettelyssä tässä laissa edellytetyllä tavalla ja selvityksistä on tiedotettu yleisölle hankkeen vaikutusalueella ja varattu mahdollisuus mielipiteiden esittämiseen. Yhteysviranomaisen arvioi tarvittaessa muun lain mukaisesti tehtyjen selvitysten ja kuulemisen riittävyyden ennen hankkeen toteuttamista koskevan lupa- tai muun siihen rinnastettavan päätöksen tekemistä.

6 §

Päätös arviointimenettelyn soveltamisesta

Alueellinen ympäristökeskus päättää arviointimenettelyn soveltamisesta 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin hankkeisiin. Määräajasta päätöksen tekemiselle säädetään valtioneuvoston asetuksella. Ennen päätöksentekoa on arviointitarpeesta käy-

Voimassa oleva laki

sentekoa hankkeesta vastaavalle on varatta tilaisuus tulla kuulluksi.

Jos yhteysviranomaisena katsoo, että hankkeeseen ei sovelleta arviointimenettelyä, se antaa asiasta tarvittaessa lausuntonsa hankkeesta vastaavalle.

Kauppa- ja teollisuusministeriö huolehtii 1 ja 2 momentin mukaisista tehtävistä ydinenergiailaissa (990/87) tarkoitettuja ydinlaitoksia koskevien hankkeiden osalta.

8 §

Arviointimenettelyn aloittaminen

Arviointiohjelmasta ei tarvitse tiedottaa, jos se on ilmeisen tarpeetonta siksi, että hankkeesta on jo muussa yhteydessä tässä laissa edellytetyllä tavalla tiedotettu ja kuultu niitä, joiden oloihin tai etuihin hanke saattaa vaikuttaa.

17 §

Valitusoikeus arvioinnin puuttumisen perusteella

Sen lisäksi, mitä muutoksenhausta on erikseen säädetty, alueellisella ympäristökeskuksella on oikeus valittaa 4 §:ssä tarkoitettua hanketta koskevasta muun lain mukaisen lupa-asian ratkaisusta tai hankkeen toteuttamisen kannalta muusta olennaisesta päätöksestä sillä perusteella, että tässä laissa tarkoitettua ympäristövaikutus-

Ehdotus

tävä riittävät neuvottelut asianomaisten viranomaisten kesken ja hankkeesta vastaavalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Päätös on annettava tiedoksi hankkeesta vastaavalle siten kuin hallintolain (434/2003) 60 §:ssä säädetään. Lisäksi päätöksestä on tiedotettava yleisölle kuuluttamalla siitä hankkeen arvioidulla vaikutusalueella siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Päätös on lähetettävä tiedoksi asianomaisille viranomaisille.

Jos hanke sijoittuu useamman alueellisen ympäristökeskuksen toimialueelle tai alueellinen ympäristökeskus vastaa hankkeen suunnittelusta tai toteuttamisesta, ympäristöministeriö määrää, mikä alueellisista ympäristökeskuksista päättää arviointimenettelyn soveltamisesta. Ympäristöministeriön asiassa tekemään päätökseen ei saa hakea valittamalla muutosta.

Kauppa- ja teollisuusministeriö huolehtii 1 momentin mukaisista tehtävistä ydinenergiailaissa (990/1987) tarkoitettuja ydinlaitoksia koskevien hankkeiden osalta.

8 §

Arviointimenettelyn aloittaminen

Arviointiohjelmasta ei tarvitse tiedottaa, jos se on ilmeisen tarpeetonta siksi, että hankkeesta on jo muussa yhteydessä tässä laissa edellytetyllä tavalla tiedotettu yleisölle hankkeen vaikutusalueella ja varattu mahdollisuus mielipiteiden esittämiseen.

17 §

Valitusoikeus arvioinnin puuttumisen tai puutteellisuuden perusteella

Sen lisäksi, mitä muutoksenhausta on erikseen säädetty, alueellisella ympäristökeskuksella on oikeus valittaa 4 §:ssä tarkoitettua hanketta koskevasta muun lain mukaisen lupa-asian ratkaisusta tai hankkeen toteuttamisen kannalta muusta olennaisesta päätöksestä sillä perusteella, että tässä laissa tarkoitettua ympäristövaikutus-

ten arviointia ei ole suoritettu.

Se, jolla muutoin on oikeus hakea päätökseen valittamalla muutosta, voi valituksessaan vedota siihen, ettei arviointimenettelyä ole suoritettu.

19 §

Muutoksenhaku ympäristöministeriön päätökseen

Hankkeesta vastaava saa hakea ympäristöministeriön 6 §:n 1 momentin perusteella tekemään päätökseen muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta siinä järjestyksessä kuin muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään.

ten arviointia ei ole suoritettu tai se on suoritettu puutteellisesti.

Se, jolla muutoin on oikeus hakea päätökseen muutosta, voi valituksessaan vedota siihen, ettei arviointimenettelyä ole suoritettu tai se on suoritettu puutteellisesti.

19 §

Muutoksenhaku arviointimenettelyn soveltamista koskevaan päätökseen

Hankkeesta vastaava saa hakea alueellisen ympäristökeskuksen 6 §:n 1 momentin nojalla tekemään päätökseen valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksestä valitetaan korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Alueellisella ympäristökeskuksella on oikeus valittaa yleisen edun valvomiseksi päätöksestä, jolla Vaasan hallinto-oikeus on kumonnut sen päätöksen.

Muut 17 §:n 2 momentissa tarkoitetut tahot eivät saa hakea 6 §:n 1 momentin nojalla tehtyyn päätökseen erikseen muutosta, vaan samassa järjestyksessä kuin 4 §:ssä tarkoitettua hanketta koskevasta muun lain mukaisen lupa-asian ratkaisusta tai hankkeen toteuttamisen kannalta muusta olennaisesta päätöksestä valitetaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 20

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Tämän lain 6 §:ää ei sovelleta hankkeeseen, jonka osalta ympäristöministeriö on tehnyt päätöksen arviointimenettelyn soveltamisesta taikka ympäristöministeriö tai alueellinen ympäristökeskus on antanut lausunnon siitä, ettei hankkeeseen sovelleta arviointimenettelyä.

**Direktiivi on saatavissa englanniksi ja ruotsiksi osoitteessa
<http://europa.eu.int/comm/environment/eia/home.htm>.**

25.6.2003

Euroopan unionin virallinen lehti

L 156/17

**EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2003/35/EY,
annettu 26 päivänä toukokuuta 2003,**

yleisön osallistumisesta tiettyjen ympäristöä koskevien suunnitelmien ja ohjelmien laatimiseen sekä neuvoston direktiivien 85/337/ETY ja 96/61/EY muuttamisesta yleisön osallistumisen sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeuden osalta

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO,
jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 175 artiklan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen ⁽¹⁾,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽²⁾,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon ⁽³⁾,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä ⁽⁴⁾, ja ottavat huomioon sovittelukomitean 15 päivänä tammikuuta 2003 hyväksymän yhteisen tekstin,

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Yhteisön ympäristölainsäädännöllä pyritään myötävaikuttamaan ympäristön laadun säilyttämiseen, suojeluun ja parantamiseen sekä ihmisten terveyden suojeluun.

(2) Viranomaiset ja muut elimet voivat tehdä yhteisön ympäristölainsäädäntöön sisältyvien säännösten nojalla päätöksiä, joilla voi olla merkittäviä vaikutuksia ympäristöön sekä ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin.

(3) Yleisön tehokas osallistuminen päätöksentekomenettelyyn mahdollistaa sen, että yleisö voi ilmaista ja päätöksentekijät ottaa huomioon mielipiteet ja huolenaiheet, joilla voi olla merkitystä itse päätöksiin, mikä puolestaan lisää päätöksenteon vastuullisuutta ja avoimuutta sekä yleisön tietoisuutta ympäristökysymyksistä ja tukea tehdyille päätöksille.

(4) Sen vuoksi olisi lisättävä yleisön osallistumista, mukaan lukien yhdistykset, järjestöt ja ryhmät, erityisesti valtioista riippumattomat järjestöt, jotka edistävät ympäristönsuojelua, myös edistämällä yleisölle annettavaa ympäristökasvatusta.

(5) Yhteisö allekirjoitti 25 päivänä kesäkuuta 1998 Yhdistyneiden Kansakuntien Euroopan talouskomission yleissopimuksen tiedon saannista, yleisön osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa, jäljempänä 'Århusin yleissopimus'. Jotta yhteisö voi ratifioida yleissopimuksen, yhteisön lainsäädäntö olisi saatettava asianmukaisesti yhdenmukaiseksi sen kanssa.

(6) Århusin yleissopimuksen tavoitteisiin kuuluu pyrkimys taata, että yleisö voi osallistua päätöksentekoon ympäristöasioissa tarkoituksena osaltaan suojella oikeutta elää yksilön terveyden ja hyvinvoinnin kannalta riittävän laadukkaassa ympäristössä.

(7) Århusin yleissopimuksen 6 artiklassa määrätään yleisön osallistumisesta päätöksiin, jotka liittyvät yleissopimuksen liitteessä I lueteltuihin toimiin tai muihin toimiin, joita ei ole lueteltu liitteessä mutta joilla voi olla merkittäviä ympäristövaikutuksia.

(8) Århusin yleissopimuksen 7 artiklassa määrätään yleisön osallistumisesta ympäristöä koskevien suunnitelmien ja ohjelmien valmisteluun.

(9) Århusin yleissopimuksen 9 artiklan 2 ja 4 kohdassa määrätään mahdollisuudesta panna tuomioistuimessa tai muussa elimessä vireille menettely sellaisten päätösten, toimien tai laiminlyöntien asiasisällön taikka niihin liittyvien menettelyjen laillisuuden uudelleen tutkimiseksi, jotka kuuluvat yleisön osallistumista koskevien yleissopimuksen 6 artiklan määräysten soveltamisalaa.

(10) Olisi annettava tiettyjä sellaisia ympäristöalan direktiivejä koskevia säännöksiä, joissa jäsenvaltioita vaaditaan laatimaan ympäristöä koskevia suunnitelmia ja ohjelmia mutta joissa ei ole Århusin yleissopimuksen määräysten ja erityisesti sen 7 artiklan mukaisen yleisön osallistumisen varmistamiseksi tarvittavia riittäviä säännöksiä. Muussa asiaan liittyvässä yhteisön lainsäädännössä säädetään jo yleisön osallistumisesta suunnitelmien ja ohjelmien laatimiseen ja tulevaisuudessa Århusin yleissopimukseen mukaiset yleisön osallistumista koskevat vaatimukset sisällytetään asiaan liittyvään lainsäädäntöön jo alusta alkaen.

⁽¹⁾ EYVL C 154 E, 29.5.2001, s. 123.

⁽²⁾ EYVL C 221, 7.8.2001, s. 65.

⁽³⁾ EYVL C 357, 14.12.2001, s. 58.

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin lausunto, annettu 23. lokakuuta 2001 (EYVL C 112 E, 9.5.2002, s. 125), neuvoston yhteinen kanta, vahvistettu 25. huhtikuuta 2002 (EYVL C 170 E, 16.7.2002, s. 22 ja Euroopan parlamentin päätös, tehty 5. syyskuuta 2002 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä). Euroopan parlamentin päätös, tehty 30. tammikuuta 2003 ja neuvoston päätös, tehty 4. maaliskuuta 2003.

- (11) Tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista 27 päivänä kesäkuuta 1985 annettu neuvoston direktiivi 85/337/ETY⁽¹⁾ sekä ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistämiseksi 24 päivänä syyskuuta 1996 annettu neuvoston direktiivi 96/61/EY⁽²⁾ olisi muutettava sen varmistamiseksi, että ne ovat täysin yhdenmukaisia Århusin yleissopimuksen, erityisesti sen 6 artiklan sekä 9 artiklan 2 ja 4 kohdan kanssa.
- (12) Suunnitellun toiminnan tavoitetta eli Århusin yleissopimuksen velvoitteiden täytäntöönpanon edistämistä, ei voida riittävällä tavalla saavuttaa jäsenvaltioiden toimin, vaan ne voidaan suunnitellun toiminnan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin yhteisön tasolla, joten yhteisö voi toteuttaa toimenpiteitä perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Kyseisessä artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen.

OVAT ANTANEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Tavoite

Tämän direktiivin tavoitteena on edistää Århusin yleissopimuksen velvoitteiden täytäntöönpanoa erityisesti:

- a) antamalla säännökset yleisön osallistumisesta tiettyjen ympäristöä koskevien suunnitelmien ja ohjelmien laatimiseen;
- b) parantamalla yleisön osallistumista sekä säätämällä neuvoston direktiiveissä 85/337/ETY ja 96/61/EY muutoksenha- ja vireillepano-oikeudesta.

2 artikla

Yleisön osallistuminen suunnitelmiin ja ohjelmiin

1. Tässä artiklassa 'yleisöllä' tarkoitetaan yhtä tai useampaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä sekä, kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaisesti, näiden henkilöiden yhteenliittymiä, järjestöjä tai ryhmiä.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yleisölle annetaan mahdollisuuksia osallistua varhaisessa vaiheessa ja tehokkaasti niiden suunnitelmien tai ohjelmien valmisteluun ja muuttamiseen tai tarkistamiseen, jotka on laadittava liitteessä I lueteltujen säännösten mukaisesti.

⁽¹⁾ EYVL L 175, 5.7.1985, s. 40, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 97/11/EY (EYVL L 73, 14.3.1997, s. 5).

⁽²⁾ EYVL L 257, 10.10.1996, s. 26.

Tätä varten jäsenvaltioiden on varmistettava, että:

- a) yleisölle tiedotetaan joko julkisin ilmoituksin tai muin asianmukaisin tavoin, kuten sähköisin viestimin milloin mahdollista, ehdotuksista tällaisiksi suunnitelmiksi tai ohjelmiksi taikka niiden muuttamiseksi tai tarkistamiseksi ja että asianmukaiset tiedot tällaisista ehdotuksista saatetaan yleisön saataville, mukaan luettuina muun muassa tiedot oikeudesta osallistua päätöksentekoon sekä toimivaltaisesta viranomaisesta, jolle voi esittää huomautuksia tai kysymyksiä;
- b) yleisöllä on oikeus esittää huomautuksensa ja mielipiteensä ennen kuin suunnitelmista ja ohjelmista päätetään vaihtoehtojen ollessa vielä avoinna;
- c) päätöksiä tehtäessä otetaan asianmukaisella tavalla huomioon yleisön osallistumisen tulokset;
- d) toimivaltainen viranomainen pyrkii, tutkittuaan yleisön ilmaisemat huomautukset ja mielipiteet, kohtuullisin keinoin tiedottamaan yleisölle tehdyistä päätöksistä sekä näiden päätösten perusteena olevista seikoista ja näkökohdista, yleisön osallistumisprosessia koskevat tiedot mukaan lukien.

3. Jäsenvaltioiden on määriteltävä, mikä on se yleisö, jolla on oikeus osallistua menettelyyn 2 kohdassa tarkoitetuissa asioissa, mukaan lukien asianomaiset valtioista riippumattomat järjestöt, jotka täyttävät kansallisen lainsäädännön vaatimukset, kuten ympäristönsuojelua edistävät järjestöt.

Jäsenvaltioiden on määriteltävä tämän artiklan mukaista yleisön osallistumista koskevat yksityiskohtaiset menettelyt siten, että yleisöllä on mahdollisuus valmistautua ja osallistua tehokkaasti.

On asetettava kohtuulliset määräajat, joilla varmistetaan, että tässä artiklassa edellytetyn yleisön osallistumisen eri vaiheille jää riittävästi aikaa.

4. Tätä artiklaa ei sovelleta suunnitelmiin ja ohjelmiin, jotka on tarkoitettu yksinomaan maanpuolustusta varten tai siviilipalveluspalvelussa toteutettavaksi.

5. Tätä artiklaa ei sovelleta liitteessä I tarkoitettuihin suunnitelmiin ja ohjelmiin, joiden osalta on toteutettu menettely yleisön osallistumiseksi tiettyjen suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista 27 päivänä kesäkuuta 2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/42/ETY⁽³⁾ tai yhteisön vesipolitiikan puitteista 23 päivänä lokakuuta 2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/60/EY⁽⁴⁾ mukaisesti.

3 artikla

Direktiivin 85/337/ETY muuttaminen

Muutetaan direktiivi 85/337/ETY seuraavasti:

- 1) Lisätään 1 artiklan 2 kohtaan määritelmät seuraavasti:

⁽³⁾ EYVL L 197, 21.7.2001, s. 30.

⁽⁴⁾ EYVL L 327, 22.12.2000, s. 1, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä N:o 2455/2001/EY (EYVL L 331, 15.12.2001, s. 1).

"yleisöllä": yhtä tai useampaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä taikka, kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaisesti, näiden yhteenliittymiä, järjestöjä tai ryhmiä;

'yleisöllä, jota asia koskee': yleisöä, johon 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut ympäristöä koskevat päätöksentekomenettelyt vaikuttavat tai todennäköisesti vaikuttavat, taikka yleisöä, jonka etua ne koskevat; tämän määritelmän mukaisesti katsotaan, että asia koskee ympäristönsuojelua edistävien ja kansallisen lainsäädännön mahdolliset vaatimukset täyttävien valtiosta riippumattomien järjestöjen etua."

2) Korvataan 1 artiklan 4 kohta seuraavasti:

"4. Jäsenvaltiot voivat, jos kansallisessa lainsäädännössä niin säädetään, tapauskohtaisesti päättää olla soveltamatta tätä artiklaa maanpuolustustarkoituksia palveleviin hankkeisiin ja ohjelmiin, jos ne katsovat, että sen soveltaminen vaikuttaisi haitallisesti näihin tarkoituksiin."

3) Korvataan 2 artiklan 3 kohdan a ja b alakohta seuraavasti:

"a) tutkittava, onko jokin muu arviointimuoto sopiva;

b) asetettava yleisön, jota asia koskee, saataville a alakohdassa tarkoitetuilla muilla arviointimuodoilla saadut tiedot, vapauttamispäätöstä koskevat tiedot sekä vapauttamisen perusteet."

4) Korvataan 6 artiklan 2 ja 3 kohta seuraavasti:

"2. Yleisölle on ilmoitettava joko julkisin ilmoituksin tai muin asianmukaisin tavoin, kuten sähköisin viestimin milloin mahdollista, seuraavat seikat 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen ympäristöä koskevien päätöksentekomenettelyjen varhaisessa vaiheessa ja viimeistään heti, kun tiedot voidaan kohtuudella antaa:

a) lupahakemus;

b) tieto siitä, että hankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä, ja tarvittaessa, että siihen sovelletaan 7 artiklaa;

c) yksityiskohtaiset tiedot toimivaltaisista viranomaisista, jotka vastaavat päätöksenteosta, joilta voi saada asiaa koskevia tietoja ja joille huomautukset tai kysymykset voidaan esittää, sekä yksityiskohtaiset tiedot määräaajoista huomautusten tai kysymysten esittämiselle;

d) mahdollisten päätösten luonne tai päätösluonnos, jos sellainen on;

e) ilmoitus 5 artiklan mukaisesti saadun tiedon saatavilla olosta;

f) milloin, missä ja miten asiaa koskevat tiedot annetaan saataville;

g) yksityiskohtaiset tiedot menettelyistä tämän artiklan 5 kohdan mukaista yleisön osallistumista varten.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yleisön, jota asia koskee, saataville annetaan kohtuullisessa määräajassa:

a) kaikki 5 artiklan mukaisesti saadut tiedot;

b) kansallisen lainsäädännön mukaisesti tärkeimmät toimivaltaiselle viranomaiselle tai toimivaltaisille viranomaisille annetut selvitykset ja ohjeet, kun yleisölle, jota asia koskee, tiedotetaan asiasta tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti;

c) ympäristötiedon julkisesta saatavuudesta 28 päivänä tammikuuta 2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/4/EY (*) säännösten mukaisesti muut kuin tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitetut tiedot, jotka ovat merkityksellisiä päätöksen kannalta 8 artiklan mukaisesti ja jotka annetaan saataville vasta, kun yleisölle, jota asia koskee, on ilmoitettu tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti.

4. Yleisölle, jota asia koskee, on annettava ajoissa ja tehokkaalla tavalla mahdollisuus osallistua 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin ympäristöä koskeviin päätöksentekomenettelyihin ja sillä on tätä tarkoitusta varten oltava oikeus esittää toimivaltaiselle viranomaiselle tai toimivaltaisille viranomaisille huomautuksensa ja mielipiteensä ennen kuin lupahakemuksesta päätetään vaihtoehtojen ollessa vielä avoimina.

5. Jäsenvaltioiden on määriteltävä yksityiskohtaiset järjestelyt, joita toteutetaan yleisölle tiedottamiseksi (esimerkiksi jakamalla ilmoituksia tietyllä alueella tai ilmoittamalla asiasta paikallisissa sanomalehdissä) sekä yleisön, jota asia koskee, kuulemiseksi (esimerkiksi kirjallisten lausuntojen tai julkisen kuulemisen avulla).

6. On asetettava eri vaiheille kohtuulliset määräajat, joilla mahdollistetaan, että yleisölle tiedottamiseen ja yleisön, jota asia koskee, valmistautumiseen sekä tehokkaaseen osallistumiseen ympäristöä koskevaan päätöksentekoon tämän artiklan mukaisesti jää riittävästi aikaa.

(*) EUVL L 41, 14.2.2003, s. 26."

5) Muutetaan 7 artikla seuraavasti:

a) Korvataan 1 ja 2 kohta seuraavasti:

"1. Jos jäsenvaltion tiedossa on, että tietyllä hankkeella on todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia toisessa jäsenvaltiossa tai jos jäsenvaltio, johon todennäköisesti kohdistuu merkittävä vaikutus, niin vaatii, sen jäsenvaltion, jonka alueella hanke aiotaan toteuttaa, on toimitettava sille jäsenvaltiolle, johon vaikutus kohdistuu, mahdollisimman pian ja viimeistään silloin, kun se tiedottaa asiasta omille kansalaisilleen, muun muassa:

a) kuvaus hankkeesta ja sen ohessa kaikki käytettävissä oleva tieto hankkeen mahdollisesta rajat ylittävästä vaikutuksesta,

b) tiedot mahdollisesti tehtävän päätöksen luonteesta,

ja sen on annettava toiselle jäsenvaltiolle kohtuullinen aika ilmoittaa, haluaako se osallistua 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin ympäristövaikutuksia koskeviin päätöksentekomenettelyihin, ja se voi sisällyttää tähän tämän artiklan 2 kohdassa mainitut tiedot.

2. Jos jäsenvaltio, jolle toimitetaan tietoja 1 kohdan nojalla, ilmoittaa aikovansa osallistua 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin ympäristöä koskeviin päätöksentekomenettelyihin, jäsenvaltion, jonka alueella hanke aiotaan toteuttaa, on lähetettävä, jollei se vielä ole sitä tehnyt, sellaiselle jäsenvaltiolle, johon vaikutus kohdistuu, 6 artiklan 2 kohdan mukaisesti toimitettavat ja 6 artiklan 3 kohdan a ja b alakohdan mukaisesti saataville asetettavat tiedot."

b) Korvataan 5 kohta seuraavasti:

"5. Asianomaiset jäsenvaltiot voivat päättää tämän artiklan täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista järjestelyistä, joiden on oltava sellaisia, että yleisö, jota asia koskee sen jäsenvaltion alueella, johon vaikutus kohdistuu, voi osallistua hanketta koskeviin 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin ympäristöä koskeviin päätöksentekomenettelyihin tehokkaasti."

6) Muutetaan 9 artikla seuraavasti:

a) Korvataan 1 kohta seuraavasti:

"1. Kun päätös luvan myöntämisestä tai epäämisestä on tehty, toimivaltaisen viranomaisen tai viranomaisten on tiedotettava asiasta yleisölle asianmukaisten menettelyjen mukaisesti ja saatettava yleisön saataville seuraavat tiedot:

— päätöksen sisältö ja siihen liittyvät ehdot,

— tutkittuaan yleisön, jota asia koskee, ilmaisemat huomautukset ja mielipiteet, päätöksen perusteena olevat tärkeimmät seikat ja näkökohdat, mukaan lukien tiedot yleisön osallistumisprosessista,

— tarvittaessa kuvaus tärkeimmistä toimenpiteistä, joiden tarkoituksena on estää, vähentää ja, jos mahdollista, poistaa merkittävät haittavaikutukset."

b) Korvataan 2 kohta seuraavasti:

"2. Toimivaltaisen viranomaisen tai toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava tästä 7 artiklan mukaisesti kuullulle jäsenvaltiolle ja toimitettava sille tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettut tiedot.

Kuultujen jäsenvaltioiden on varmistettava, että yleisön, jota asia koskee, saataville annetaan asianmukaisella tavalla tiedot niiden omalla alueella."

7) Lisätään artikla seuraavasti:

"10 a artikla

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisen oikeusjärjestelmän mukaisesti siihen yleisöön kuuluville, jota asia koskee, ja:

a) joiden etua asia riittävästi koskee, tai vaihtoehtoisesti

b) jotka väittävät oikeuksiensa heikentyvän, jos jäsenvaltion hallintolainkäyttöä koskevassa säännöstössä niin edellytetään,

on mahdollisuus saattaa tuomioistuimessa tai muussa laillisesti perustetussa riippumattomassa ja puolueettomassa elimessä tähän direktiiviin sisältyvien yleisön osallistumista koskevien säännösten soveltamisalaan kuuluvien päätösten, toimien tai laiminlyöntien asiasisällön taikka niihin liittyvien menettelyjen laillisuus uudelleen tutkittavaksi.

Jäsenvaltioiden on määriteltävä, missä vaiheessa moite päätöksiä, toimia tai laiminlyöntejä vastaan voidaan esittää.

Jäsenvaltioiden on määriteltävä, mikä muodostaa riittävän edun ja oikeuden heikentymisen tavoitteenaan antaa yleisölle, jota asia koskee, laaja muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeus. Edellä 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen vaatimukset täyttävien valtioista riippumattomien järjestöjen edun katsotaan olevan tämän artiklan a alakohdassa tarkoitettulla tavalla riittävä. Niillä katsotaan myös olevan oikeuksia, joita on mahdollista loukata tämän artiklan b alakohdassa tarkoitettulla tavalla.

Tämän artiklan säännökset eivät estä mahdollisuutta, että hallinnollinen viranomainen alustavasti tutkii asian uudelleen, eivätkä ne vaikuta vaatimukseen hallinnollisten muutoksenhakumenettelyjen loppuunsaattamisesta ennen kuin asia saatetaan tuomioistuimen tutkittavaksi, silloin kun kansallisessa lainsäädännössä on tällainen vaatimus.

Kyseisen menettelyn on oltava oikeudenmukainen, tasapuolinen ja nopea, eikä se saa olla niin kallis, että se olisi esteenä menettelyyn osallistumiselle.

Tämän artiklan säännösten tehostamiseksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että yleisölle annetaan käytännön tietoja mahdollisuudesta turvautua hallinnollisiin ja tuomioistuimissa tapahtuviin muutoksenhakumenettelyihin."

8) Lisätään liitteeseen I kohta seuraavasti:

"22. Kaikki muutokset tai laajennukset tässä liitteessä lueteltuihin hankkeisiin, jos muutos tai laajennus itsessään vastaa tässä liitteessä mahdollisesti vahvistettuja raja-arvoja."

9) Lisätään liitteessä II olevan 13 kohdan ensimmäisen luettelukohdan loppuun seuraavaa:

"(muut kuin liitteessä I mainitut muutokset ja korjaukset)".

4 artikla

Direktiivin 96/61/EY muuttaminen

Muutetaan direktiivi 96/61/EY seuraavasti:

1) Muutetaan 2 artikla seuraavasti:

a) Lisätään 10 kohdan b alakohtaan virke seuraavasti:

"Tämän määritelmän mukaisesti käytön muutoksia tai laajennuksia pidetään olennaisina, jos muutos tai laajennus itsessään vastaa liitteessä I mahdollisesti vahvistettuja rajoja."

b) Lisätään alakohdat seuraavasti:

"13. 'yleisöllä' yhtä tai useampaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä taikka, kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaisesti, näiden yhteenliittymiä, järjestöjä tai ryhmiä;

14. 'yleisöllä, jota asia koskee' yleisöä, johon lupamennettely vaikuttaa tai todennäköisesti vaikuttaa, tai yleisöä, jonka etua päätös luvan myöntämisestä tai luvan tai lupaehtojen päivittämisestä koskee; tämän määritelmän mukaisesti katsotaan, että asia koskee ympäristönsuojelua edistävien ja kansallisen lainsäädännön vaatimukset täyttävien valtioista riippumattomien järjestöjen etua."

2) Lisätään 6 artiklan 1 kohtaan luettelukohta seuraavasti:

"— tiivistelmä hakijan mahdollisesti tarkastelemista päävaihtoehdoista."

3) Muutetaan 15 artikla seuraavasti:

a) Korvataan 1 kohta seuraavasti:

"1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yleisölle, jota asia koskee, annetaan mahdollisuus osallistua varhaisessa vaiheessa ja tehokkaasti menettelyyn, joka koskee

— luvan myöntämistä uusia laitoksia varten,

— luvan myöntämistä olennaiseen muutokseen laitoksen toiminnassa,

— laitoksen luvan tai lupaehtojen tarkistamista 13 artiklan 2 kohdan ensimmäisen luettelukohdan mukaisesti.

Tällaisessa osallistumisessa sovelletaan liitteessä V säädettyä menettelyä."

b) Lisätään 5 kohta seuraavasti:

"5. Kun päätös on tehty, toimivaltaisen viranomaisen on tiedotettava asiasta yleisölle asianmukaisten menettelyjen mukaisesti ja saatettava yleisön saataville seuraavat tiedot:

a) päätöksen sisältö mukaan lukien jäljennös luvasta sekä ehdot ja myöhemmät tarkistukset; ja

b) tutkittuaan yleisön, jota asia koskee, ilmaisemat huomautukset ja mielipiteet, päätöksen perusteena olevat seikat ja näkökohdat, mukaan lukien tiedot yleisön osallistumisprosessista."

4) Lisätään artikla seuraavasti:

"15 a artikla

Muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeus

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisen oikeusjärjestelmän mukaisesti siihen yleisöön kuuluvilla, jota asia koskee, ja yleisöllä:

a) joiden etua asia riittävästi koskee, tai vaihtoehtoisesti

b) jotka väittävät oikeuksiansa heikentyvän, jos jäsenvaltion hallintolainkäyttöä koskevassa säännöstyössä niin edellytetään,

on mahdollisuus saattaa tuomioistuimessa tai muussa laillisesti perustetussa riippumattomassa ja puolueettomassa elimessä tähän direktiiviin sisältyvien yleisön osallistumista koskevien säännösten soveltamisalaan kuuluvien päätösten, toimien tai laiminlyöntien asiasisällön taikka niihin liittyvien menettelyjen laillisuus uudelleen tutkittavaksi.

Jäsenvaltioiden on määriteltävä, missä vaiheessa muita päätöksiä, toimia tai laiminlyöntejä vastaan voidaan esittää huomautuksia.

Jäsenvaltioiden on määriteltävä, mikä muodostaa riittävän edun ja mikä oikeuden heikentymisen tavoitteenaan antaa yleisölle, jota asia koskee, laaja muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeus. Edellä 2 artiklan 14 kohdassa tarkoitettuja vaatimukset täyttävien valtioista riippumattomien järjestöjen edun katsotaan olevan tämän artiklan a alakohdassa tarkoitettulla tavalla riittävä. Niillä katsotaan myös olevan oikeuksia, joita on mahdollista loukata tämän artiklan b alakohdassa tarkoitettulla tavalla.

Tämän artiklan säännökset eivät estä mahdollisuutta, että hallinnollinen viranomainen alustavasti tutkii asian uudelleen, eivätkä ne vaikuta vaatimukseen hallinnollisten muutoksenhakumenettelyjen loppuunsaattamisesta ennen kuin asia saatetaan tuomioistuimessa tutkittavaksi, silloin kun kansallisessa lainsäädännössä on tällainen vaatimus.

Kyseisen menettelyn on oltava oikeudenmukainen, tasapuolinen ja nopea, eikä se saa olla niin kallis, että se olisi esteenä menettelyyn osallistumiselle.

Tämän artiklan säännösten tehostamiseksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että yleisölle annetaan käytännön tietoja mahdollisuudesta turvautua hallinnollisiin ja tuomioistuimessa tapahtuviin muutoksenhakumenettelyihin."

5) Muutetaan 17 artikla seuraavasti:

a) Korvataan 1 kohta seuraavasti:

"1. Jos jäsenvaltio toteaa, että tietyn laitoksen käytöllä on todennäköisesti merkittäviä kielteisiä vaikutuksia toisen jäsenvaltion ympäristöön, tai jos jäsenvaltio, johon laitoksen käyttö todennäköisesti vaikuttaa merkittävästi, sitä pyytää, sen jäsenvaltion, jonka alueella 4 artiklan tai 12 artiklan 2 kohdan mukaista lupaa on haettu, on toimitettava kyseiselle toiselle jäsenvaltiolle liitteen V mukaisesti toimitettavat tai saataville annettavat tiedot samanaikaisesti kun ne annetaan oman maan kansalaisten saataville. Nämä tiedot ovat pohjana tarvittaville neuvotteluille kahden jäsenvaltion välisissä keskinäisissä suhteissa vastavuoroisuus- ja yhdenvertaisuusperiaatteiden mukaisesti."

b) Lisätään kohdat seuraavasti:

"3. Kun toimivaltainen viranomainen tekee päätöksen hakemuksesta, 1 ja 2 kohdan mukaisten kuulemisten tulokset on otettava huomioon.

4. Toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava 1 kohdan mukaisesti kuulluille jäsenvaltioille hakemusta koskevasta päätöksestä ja toimitettava niille 15 artiklan 5 kohdassa tarkoitetut tiedot. Näiden jäsenvaltioiden on varmistettava, että tiedot annetaan yleisön, jota asia koskee, saataville asianmukaisella tavalla niiden omalla alueella."

6) Lisätään tämän direktiivin liitteessä II olevan mukainen liite V.

5 artikla

Kertomukset ja tarkistaminen

Komissio toimittaa ennen 25 päivää kesäkuuta 2009 Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän direktiivin soveltamisesta ja tehokkuudesta. Kertomukseen liitetään tarvittaessa ehdotuksia tämän direktiivin muuttamiseksi, jotta ympäristönsuojelua koskevat vaatimukset voidaan ottaa entistä paremmin huomioon perustamissopimuksen 6 artiklan mukai-

sesti, sekä jotta voidaan ottaa huomioon tämän direktiivin soveltamisesta jäsenvaltioissa saadut kokemukset. Komissio tarkastelee erityisesti mahdollisuutta laajentaa tämän direktiivin soveltamisala koskemaan muita ympäristöön liittyviä suunnitelmia ja ohjelmia.

6 artikla

Direktiivin saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

Jäsenvaltioiden on saatettava voimaan tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 25 päivänä kesäkuuta 2005. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

7 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

8 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 26 päivänä toukokuuta 2003.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

P. COX

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

G. DRYG

LIITE I

2 ARTIKLASSA TARKOITETTUJA SUUNNITELMIA JA OHJELMIA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET

- a) Jätteistä 15 päivänä heinäkuuta 1975 annetun neuvoston direktiivin 75/442/ETY 7 artiklan 1 kohta (*).
- b) Vaarallisia aineita sisältävistä paristoista ja akuista 18 päivänä maaliskuuta 1991 annetun neuvoston direktiivin 91/157/ETY 6 artikla (*).
- c) Vesien suojelemisesta maataloudesta peräisin olevien nitraattien aiheuttamalta pilaantumiselta 12 päivänä joulukuuta 1991 annetun neuvoston direktiivin 91/676/ETY 5 artiklan 1 kohta (*).
- d) Vaarallisista jätteistä 12 päivänä joulukuuta 1991 annetun neuvoston direktiivin 91/689/ETY 6 artiklan 1 kohta (*).
- e) Pakkauksista ja pakkausjätteistä 20 päivänä joulukuuta 1994 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 94/62/EY 14 artikla (*).
- f) Ilmanlaadun arvioinnista ja hallinnasta 27 päivänä syyskuuta 1996 annetun neuvoston direktiivin 96/62/EY 8 artiklan 3 kohta (*).

(*) EYVL L 194, 25.7.1975, s. 39, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna komission päätöksellä 96/350/EY (EYVL L 135, 6.6.1996, s. 32).

(*) EYVL L 78, 26.3.1991, s. 38, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna komission direktiivillä 98/101/EY (EYVL L 1, 5.1.1999, s. 1).

(*) EYVL L 375, 31.12.1991, s. 1.

(*) EYVL L 377, 31.12.1991, s. 20, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 94/31/EY (EYVL L 168, 2.7.1994, s. 28).

(*) EYVL L 365, 31.12.1994, s. 10.

(*) EYVL L 296, 21.11.1996, s. 55.

LIITE II

Lisätään direktiiviin 96/61/ETY liite seuraavasti:

"LIITE V

Yleisön osallistuminen päätöksentekoon

1. Yleisölle on ilmoitettava (julkisin ilmoituksin tai muin asianmukaisin tavoin, kuten mahdollisuuksien mukaan sähköisin viestimin) seuraavat seikat päätöksenteon varhaisessa vaiheessa ja viimeistään heti, kun tiedot voidaan kohtuudella antaa:
  - a) lupahakemus tai tilanteen mukaan ehdotus luvan tai lupaehtojen tarkistamiseksi 15 artiklan 1 kohdan mukaisesti, mukaan lukien 6 artiklan 1 kohdassa lueteltujen seikkojen kuvaus;
  - b) tarvittaessa tieto, että päätökseen sovelletaan kansallista tai valtiosta toiseen ulottuvien ympäristövaikutusten arviointimenettelyä taikka että siitä käydään 17 artiklan mukaisia jäsenvaltioiden välisiä neuvotteluja;
  - c) yksityiskohtaiset tiedot toimivaltaisista viranomaisista, jotka vastaavat päätöksenteosta, joilta saa asiaan liittyviä tietoja, joille huomautukset (tai kysymykset) voidaan esittää, sekä yksityiskohtaiset tiedot huomautusten tai kysymysten esittämistä koskevasta aikataulusta;
  - d) mahdollisten päätösten luonne tai päätösluonnos, jos sellainen on;
  - e) tilanteen mukaan yksityiskohtaiset tiedot ehdotuksesta luvan tai lupaehtojen tarkistamiseksi;
  - f) milloin, missä ja miten asianomaiset tiedot annetaan saataville;
  - g) yksityiskohtaiset tiedot menettelyistä 5 kohdan mukaista yleisön osallistumista ja kuulemista varten.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että asianmukaisen ajan kuluessa yleisön, jota asia koskee, saataville saatetaan:
  - a) kansallisen lainsäädännön mukaisesti tärkeimmät selvitykset ja ohjeet, joita toimivaltaiselle viranomaiselle tai toimivaltaisille viranomaisille on annettu ajankohtana, jona yleisölle, jota asia koskee, annetaan 1 kohdassa tarkoitetut tiedot;
  - b) ympäristöä koskevan tiedon julkisesta saatavuudesta 28 päivänä tammikuuta 2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/4/EY (*) säännösten mukaisesti muut kuin 1 kohdassa tarkoitetut tiedot, jotka ovat merkityksellisiä päätöksen kannalta 8 artiklan mukaisesti ja jotka annetaan saataville vasta, kun yleisölle, jota asia koskee, on ilmoitettu 1 kohdan mukaisesti.
3. Yleisöllä, jota asia koskee, on oikeus ilmaista toimivaltaiselle viranomaiselle tai huomautuksensa ja mielipiteensä ennen kuin lupahakemuksesta päätetään.
4. Päätöstä tehdessä tämän liitteen mukaisen kuulemisen tulokset on otettava asianmukaisesti huomioon.
5. Jäsenvaltiot päättävät yksityiskohtaisista järjestelyistä yleisölle tiedottamiseksi (esimerkiksi jakamalla ilmoituksia tietyllä alueella tai ilmoittamalla asiasta paikallisissa sanomalehdissä) sekä yleisön, jota asia koskee, kuulemiseksi (esimerkiksi kirjallisten lausuntojen tai julkisen kuulemisen avulla). On asetettava kohtuulliset määräajat, joilla mahdollistetaan, että yleisölle tiedottamiseen ja yleisön, jota asia koskee, valmistautumiseen sekä tehokkaaseen osallistumiseen ympäristöä koskevaan päätöksentekoon tämän liitteen mukaisesti jää riittävästi aikaa.

(*) EUVL L 41, 14.2.2003, s. 26."